

Parlamentul României
Senat

CONFORM CU ORIGINALUL

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

**Către,
Biroul permanent al Senatului**

AVIZ

asupra raportului de activitate al Consiliului de monitorizare pe anul 2023

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a fost sesizată de Biroul permanent prin adresa nr.520/3 aprilie 2024, pentru întocmirea avizului asupra raportului de activitate al Consiliului de monitorizare pe anul 2023, potrivit dispozițiile art.14 alin.(8) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Consiliul de monitorizare este o autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar, înființată în vederea promovării, protecției și monitorizării implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Potrivit dispozițiilor art.4 din Legea nr.8/2016, Consiliul de monitorizare îndeplinește următoarele atribuții, cu respectarea principiilor legalității, respectării demnității persoanelor, nediscriminării, egalității de șanse, precum și ale independenței funcționale și a personalului, imparțialității și obiectivității:

- a) examinează în mod regulat respectarea exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2);
- b) face recomandări cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități aflate în instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) și monitorizează implementarea acestora de către entitățile publice sau private care au atribuții în acest sens;
- c) verifică legalitatea prezenței persoanelor cu dizabilități în instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2);
- d) sesizează de îndată organele judiciare competente ori de câte ori există indicii că încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități a fost făcută prin fapte de natură penală și poate face plângere, dacă este cazul, împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată;
- e) sesizează autoritatea competentă legal să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale ori să suspende, să retragă și să anuleze acreditarea instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2), în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilități;
- f) primește și analizează notificările de deces transmise conform art. 13 de către instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2);

- g) urmărește dacă în cazurile de deces al persoanelor cu dizabilități instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) sesizează organele judiciare în vederea efectuării autopsiei medico-legale, potrivit legii;
- h) facilitează implicarea și participarea pe deplin a societății civile, în special a persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor care le reprezintă, la procesul de monitorizare pe care îl organizează;
- i) facilitează accesul, anunțat sau inopinat, al reprezentanților organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1), în instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2), în scopul monitorizării respectării drepturilor lor; pentru a asigura persoanelor cu dizabilități o reprezentare independentă în fața unei instanțe sau în fața oricărui alt organism independent, organizațiile neguvernamentale menționate au calitate procesuală activă în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale acestor persoane;
- j) colaborează, ori de câte ori este necesar, cu instituția Avocatul Poporului, ca autoritate națională desemnată pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante;
- k) colaborează, ori de câte ori este necesar, cu Punctele de contact, în scopul îndeplinirii de către acestea a rolului care le revine prin Convenție și prin prezenta lege.

În ședința din 22 aprilie 2024, Comisia a analizat raportul de activitate și susține necesitatea unei abordări personalizate și constante în protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Chiar și cu realizările obținute, există provocări în procesul de dezinstituționalizare și în asigurarea unei vieți independente și integrate social pentru beneficiari.

Raportul Consiliului pentru anul 2023 evidențiază o serie de activități și rezultate importante în domeniul monitorizării și protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, astfel:

În anul 2023, inspectorii Consiliului au efectuat vizite în 187 de instituții supuse monitorizării, acoperind 39 de județe din țară.

Din cei 9 inspectorii prevăzuți prin Legea 8/2016, au fost operaționali doar 6, iar fluctuația de personal este detaliată în secțiunea Resurse Umane a raportului.

În urma constatării unor încălcări grave ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, 11 centre au fost monitorizate repetat pentru a verifica implementarea recomandărilor din prima vizită.

Alte 52 de vizite de monitorizare au fost dispuse în instituții monitorizate anterior, unde s-au constatat probleme legate de condițiile de locuit, serviciile medicale sau alte aspecte ale exercitării drepturilor.

Au fost identificate un total de 1977 de constatări privind încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, dintre care 1655 în instituții pentru adulți și 322 în instituții pentru copii.

Au fost remarcate probleme precum contenționarea fizică și chimică a rezidenților, neglijență medicală, condiții improprii de locuit și alte abuzuri.

Autoritățile competente, precum Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, Direcțiile de Sănătate Publică și Echipele de Poliție, au aplicat măsuri contravenționale în cazurile identificate.

Au fost deschise dosare penale în urma unor sesizări privind abuz în serviciu, delapidare sau alte infracțiuni.

Consiliul a facilitat semnarea unui Protocol de colaborare cu Ministerul Public pentru reprezentarea în fața legii a persoanelor cu dizabilități.

Au fost organizate dezbateri și evenimente pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și sensibilizarea opiniei publice.

Numărul experților independenți a crescut, inclusiv medici psihiatri, pentru a sprijini monitorizarea în secțiile și spitalele de psihiatrie.

S-a implementat un sistem digital de raportare a deceselor și se intenționează digitalizarea procedurii de monitorizare.

De asemenea, membrii Comisiei au apreciat prezența constantă a Consiliului de monitorizare în mass media pe parcursul anului 2023 atât prin comunicate de presă, cât și prin invitarea reprezentanților mass-media la evenimentele organizate de Consiliu.

La lucrările Comisiei au participat domnul Emanuel - Gabriel Botnariu, președintele Consiliului de monitorizare și domnul Gheorghe Aștileanu, vicepreședinte.

Analizând raportul de activitate pe anul 2023 și legislația în vigoare, în ședința din data de 22 aprilie 2024, **membrii comisiei au hotărât, cu majoritate de voturi ale senatorilor prezenți, să adopte un aviz favorabil** asupra raportului de activitate al Consiliului de monitorizare pe anul 2023.

Menționăm că, potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități raportul anual de activitate al acestei instituții este avizat de Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului și aprobat de plenul acestuia.

Prin urmare, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități supune spre aprobare plenului Senatului avizul favorabil asupra raportului de activitate al Consiliului de monitorizare pe anul 2023.

Anexăm, la prezentul aviz, raportul de activitate al Consiliului de monitorizare pe anul 2023.

Președinte,

senator Negoii Eugen-Remus

Secretar,

Senator Toanchină Marius Gheorghe